tinimus aikštelės galuose, taip pat nuolaidžiąją aikštelės dalį.

Algimantas Merkevičius

KURMAIČIŲ PILIAKALNIO TYRINĖJIMAI

1980 m. MAII tęsė praėjusiais metais pradėtus Kurmaičių (Kretingos raj.) piliakalnio tyrinėjimus (žr. kn.: ATL 1978 ir 1979 metais. V., 1980, p. 20-22). Buvo iškasti dar 7 plotai, iš viso atidengta 245 m^2. Iš jų 135 m^2 ištirti piliakalnio aikštelėje (prie 1979 m. aptikto statinio), 50 m^2 - į P nuo pylimo esančioje terasoje, tarsi priešpilyje, ir 60 m^2 - PV piliakalnio dalyje, kur padarytas dar vienas pylimo ir griovių pjūvis. Taigi 1979-1980 m. Kurmaičių piliakalnyje ištirta 680 m^2. 495 m^2 buvo atidengti piliakalnio aikštelėje, kur beveik ištisai ištirta žemesnioji, PR aikštelės dalis. Čia rastas 0,2-1 m storio kultūrinis sluoksnis su lipdyta keramika ir kitais radiniais. Šioje aikštelės dalyje atidengtas ir pusračio formos, apie 18 m skersmens statinys (jo aprašymas yra aukščiau minėtame darbe).

1980 m. buvo patikrinta prieš pylimą esanti terasa, tarsi priešpilis, ir už terasos esantis žemės iškilimas - lyg antrasis pylimas. Skersai terasą buvo iškastas 80 m^2 plotas. Kultūrinio sluoksnio terasoje nerasta. Nustatyta, kad priešais piliakalnį esantis iškilimas yra ne pylimas, o pakilimas, susidaręs metant iš dirvos ant ežios akmenis.

1980 m. PV piliakalnio dalyje darytas pylimo pjūvis patvirtino, kad pylimas supiltas per vieną kartą. Jis šiuo metu yra apie 8 m pločio, tačiau piliakalnio naudojimo metu buvęs tik 5 m pločio. Pylimo pagrindą sudarė molio su akmenimis apie 1 m aukščio sluoksnis, jo kraštai buvo sutvirtinti iš stambių

akmenų sukrautomis apie 60-80 cm pločio ir apie 1 m aukščio akmenų sienelėmis. Todėl pylimo kraštai piliakalnio egzistavimo metu, atrodo, buvo statmeni, o pats pylimas panašus į sieną. Dabar pylimas PV dalies pjūvyje yra 1,4 m aukščio.

Kaip ir 1979 m., darant PV pylimo pjūvį, rasti du gynybiniai grioviai. Vienas jų, esantis prieš pylimą, buvo apie 3 m pločio ir iki 120 cm gylio. Antrasis griovys, atsidengęs išorinėje pylimo pusėje, atidengtas tik iš dalies. Atsidengusi jo dalis buvo 2,5-3 m pločio ir 60-100 cm gylio.

Archeologinių radinių rasta nedaug. Tai 2 geležinių peiliukų dalys, yla, keli galąstuvų fragmentai, dalis molinės liejimo formelės, akmeninio trintuvo dalis, keli neapdirbto gintaro gabaliukai ir daugiau kaip 200 lipdytų puodų šukių. Dauguma surinktų puodų šukių yra lygiu paviršiumi. Tačiau beveik pusė visų šukių yra brūkšniuotu ir silpnai grublėtu-kruopėtu paviršiumi.

Kasinėjimų metu rasta archeologinė medžiaga leidžia Kurmaičių piliakalnį datuoti I tūkstantm. prieš m.e. pabaiga - III-IV m.e. a.

Regina Volkaitė-Kulikauskienė

"MINDAUGO SOSTU" VADINAMO KERNAVĖS PILIAKALNIO TYRINĖJIMAI

1979 m. vasarą VVU LTSR istorijos katedra pradėjo tyrinėjimus Kernavėje (žr. kn.: ATL 1978-1979 metais. V., 1980, p. 35-38). 1980 m. į šiuos tyrinėjimus įsijungė MAII. 1980-1981 m. toliau tirtas piliakalnis, vadinamas "Mindaugo sostu", kuriam dėl nuolatinių rytinio šlaito ir pylimo griūčių gresia visiškas sunykimas (1981 m. dar nušliaužė didelė ŠV pylimo dalis).

1980 m. tirtas pats aikštelės vidurys: trys plotai (4, 5, 6) bendros 215 m^2 apimties. Jie ėjo lygiagrečiai su 1979 m. tir-